

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: **Využití zkušenostního učení v hodinách náboženství**

Autor práce: **Tereza Hemerová**

Obor studia: **Pedagogika volného času, 3. ročník**

Posudek vypracoval: **Mgr. Veronika Blažek Iňová, Ph.D.**

Datum: **9. 5. 2021**

Ve své bakalářské práci se studentka Tereza Hemerová zabývá v českém okruhu dosud neprozkoumanými možnostmi využití zkušenostního učení v náboženské pedagogice. Zkušenostní učení je většinou spojováno pouze s psychologickou definicí zkušenosti či nesprávně zaměňováno se zážitkovou pedagogikou. Tato bakalářská práce se proto věnuje nejprve teoretickému objasnění tohoto pojmu (především v díle D. Kolba) a popisem jeho hlavních principů a v další kapitole definici oboru náboženská pedagogika. K propojení těchto dvou světů si autorka zvolila biblické příběhy. Vybrané metody práce s Biblií se pro ni staly také vhodným prostředkem k vytvoření dvou modelových hodin, na nichž pak demonstrovala práci se zkušenostním učení v hodinách náboženství.

Jazyková a formální úroveň práce

Bakalářská práce obsahuje celkem 36 normostran vlastního textu (úvod – závěr), čímž odpovídá stanovenému rozsahu (Opatření děkana č. 279/2020, čl. 17, odst. 8) pro bakalářské práce. Jazykové stránka práce je dobrá a studentka k vyjádření svých myšlenek používá dostatečně širokou slovní zásobu a odpovídajícím způsobem pracuje i s odbornými zdroji, grafy a odbornou terminologií.

Samotný text je koncipován jako teoretické pojednání, s cílem zaměřit se na zmapování teoretického výzkumného problému možnosti využití zkušenostního učení v hodinách náboženské výchovy. Celý text je proto rozdělen na rozsáhlejší teoretickou část a kratší část praktickou. Tyto části jsou dále rozděleny do pěti kapitol. Členění do podkapitol je vzhledem k zaměření práce na teoretický problém vyvážené a dosahuje nejvýše do třetí úrovně dělení.

Gramatické a stylistické chyby (např. „...obsahuje hlavní úkoly předmětu náboženské pedagogiky, a jimi jsou...“ s interpunkcí v poměru slučovacím) či překlepy (např. „zkušenostvmi“, s. 15) se v textu objevují jen zřídka a nenarušují celkové vyznění jeho obsahu. Jednotlivé podkapitoly však často působí uzavřeným dojmem a měly by na sebe lépe a plynuleji navazovat. Při odkazování na zdroje studentka správně používá metodu průběžných poznámek a použité bibliografické citace jsou v souladu s příslušnou citační normou.

Obsahová stránka práce

Hlavním výzkumným cílem této bakalářské práce autorka označuje „zjistit změny, které přináší metoda zkušenostního učení do hodin náboženství.“, který podle jejích vlastních slov musela kvůli pandemické situaci zkoumat pouze jako teoretický problém.

V rozsáhlejší teoretické části se pak věnuje vymezení základních pojmů a definic hlavních aspektů a jevů, kterými pro její práci představuje: „zkušenostní učení“, „náboženská edukace“ a „biblické příběhy“ (tyto metody by bylo vhodné ještě rozšířit, popř. zkombinovat s dalšími metodami nejen biblické práce). Studentka přitom vycházela z omezeného počtu českých i anglických literárních zdrojů. Exponované pojmy pak následně uplatnila v praktických návrzích pro dva konkrétní návrhy vyučovacích hodin. Jako hlavní spojovací článek mezi zkušenostním učení a náboženskou edukací použila již výše zmíněné metody práce s biblickými příběhy.

Tímto způsobem chtěla studentka přispět k zapojení zkušenostního učení do výuky náboženství a měla je původně v úmyslu vyzkoušet a v rámci akčního výzkumu také vyhodnotit přímo při svojí praktické výuce ve školní družině, což nakonec kvůli protiepidemickým opatřením nebylo možné. Náhradou za to vypracovala alespoň dva teoretické, vzorové výukové celky, které bude možné po uvolnění omezení nepovinné školní výuky uplatnit v rámci odpoledního programu družiny nebo jako hodinu nepovinného předmětu náboženství na státní škole.

Otázky k obhajobě:

1. Proč byste vychovatelům, pedagogům volného času a učitelům náboženství doporučila zařadit zkušenostní učení do jejich vyučování?
2. Jaké požadavky klade zařazení zkušenostního učení do náboženské výchovy na učitele? A jaké benefity tato metoda přináší žákům?

Bakalářská práce studentky Terezy Hemerové s názvem „Využití zkušenostního učení v hodinách náboženství“ obsahuje řadu zajímavých informací a pro náboženskou edukaci dosud neznámých didaktických výzev, vč. dvou konkrétních vzorových příkladů. Samozřejmě by bylo do budoucna vhodné uvedené postupy výzkumně ověřit ve školní praxi s vybranou cílovou skupinou adresátů, a tím zjistit jejich eventuální limity, omezení či potřebu jejich dalšího rozšíření o další metody práce či literární zdroje. Výzkumný cíl: „Jaké změny přináší metoda zkušenostního učení do hodin náboženství?“, který si studentka pro svoji bakalářskou práci vybrala, byl tedy naplněn pouze částečně, protože konkrétní „změny“ nebylo možné kvůli omezeným výzkumným možnostem ve výuce přímo sledovat a zaznamenat. Naopak v rámci teoretického zpracování byl naplněn druhý, kvůli omezeným možnostem výzkumu v terénu teoretický cíl: „Jak využívat zkušenostní učení v hodinách náboženství?“ I přes tyto nezaviněné limity i drobné obsahové nedostatky se jedná o zdařilé zpracování tématu. Z těchto důvodů **doporučuji tuto bakalářskou práci k obhajobě.**